PUEY UNGPHAKORN
INSTITUTE FOR
ECONOMIC RESEARCH

PIER Research Brief ครั้งที่ 6/2569

ความเหลื่อมล้ำในวิกฤตค่าครองชีพ: เมื่อเงินเฟ้อของเราไม่เท่ากัน

6 พฤศจิกายน 2569 10:30-11:30 น.

ณ ห้องสมานสโมสร ธนาคารแห่งประเทศไทย

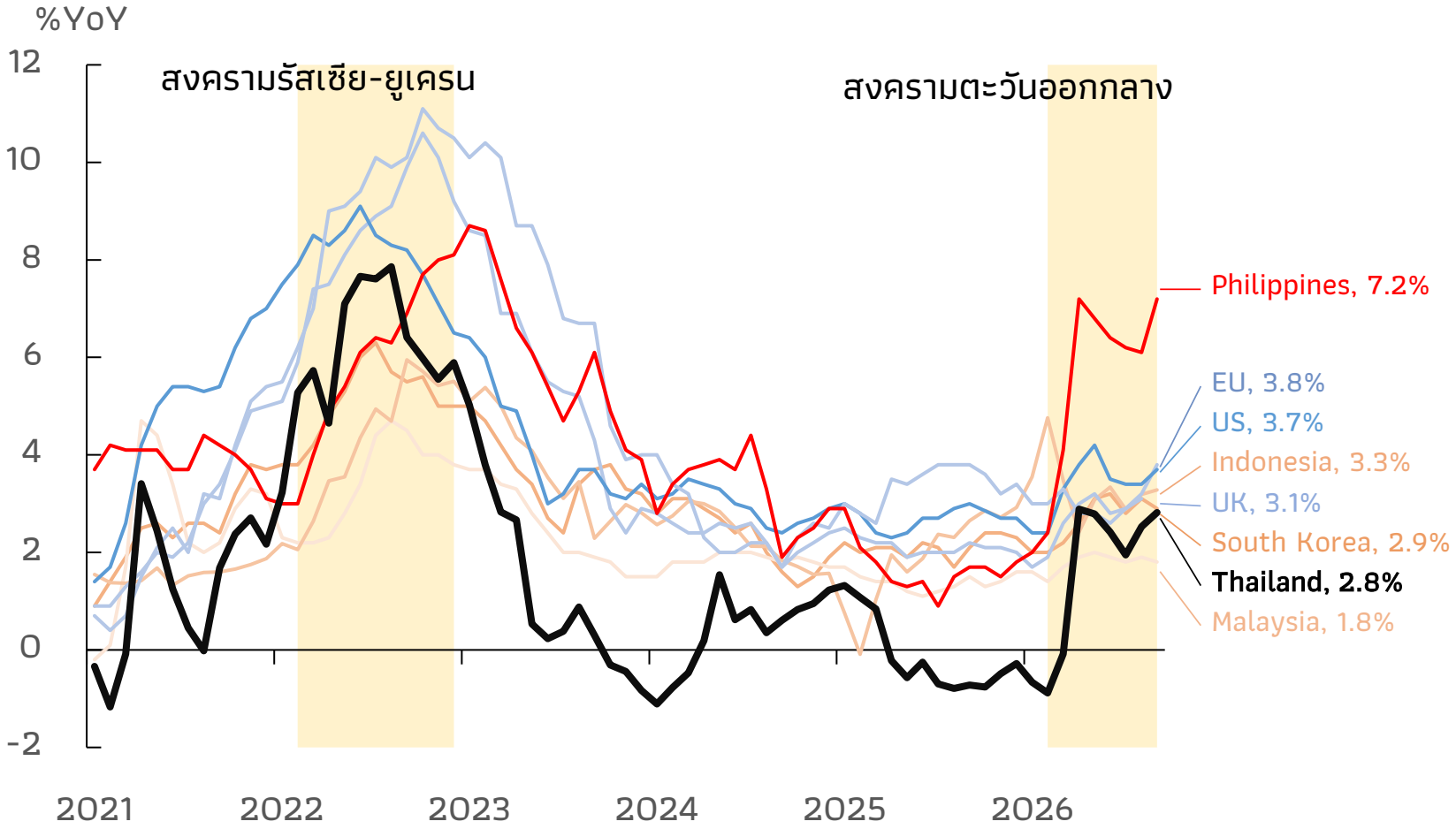
ทศพล อภัยทาน
ผู้อำนวยการวิจัย
สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์

ธนาพร ศรีคล้าย
เศรษฐกรอาวุโส
ธนาคารแห่งประเทศไทย

เงินเฟ้อตัวเลขเดียว อาจเล่าภาพได้ไม่ครบ

อัตราเงินเฟ้อไทยค่อนข้างต่ำกว่าต่างประเทศ แต่ราคาสินค้ามักเป็นปัญหาลำดับต้นๆ ของประชาชน

อัตราเงินเฟ้อทั่วไป

ที่มา : Bloomberg

Top 5 เรื่องที่ประชาชนต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือเร่งด่วน

1	ควบคุมราคาสินค้าอุปโภค-บริโภค	**87%**
2	ลดภาระค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา น้ำมันเชื้อเพลิง	**67%**
3	แก้ปัญหายาเสพติด	**43%**
4	แก้ปัญหาหนี้สิน	**35%**
5	เพิ่มสวัสดิการ เช่น เงินผู้มีรายได้น้อย การรักษาพยาบาล การศึกษา	**30%**

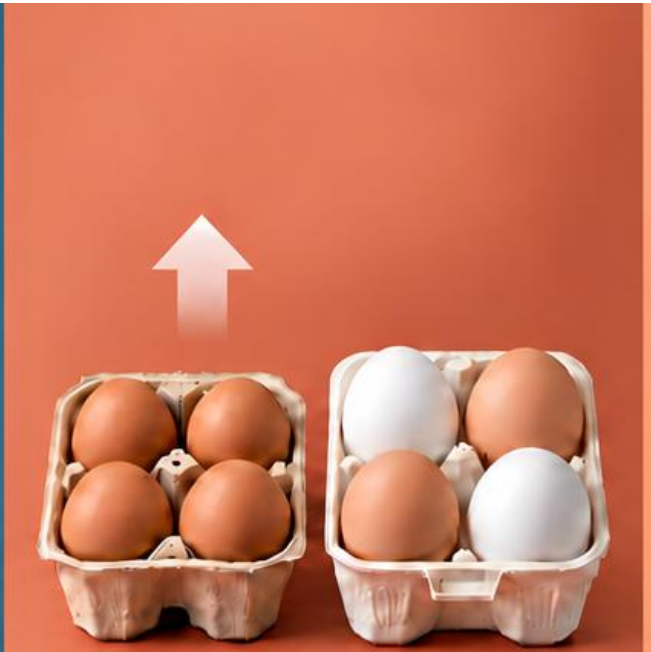
ที่มา : ผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานของรัฐบาล พ.ศ. 2568 (5 พ.ค. 68) สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ทำไมเงินเฟ้อเราไม่เท่ากัน?

ครัวเรือนรายได้น้อยแบกภาระ 4 ชั้น

ซื้ออะไร
ในตะกร้า CPI

ของถูกยังถูกอยู่ไหม
(Cheapflation)

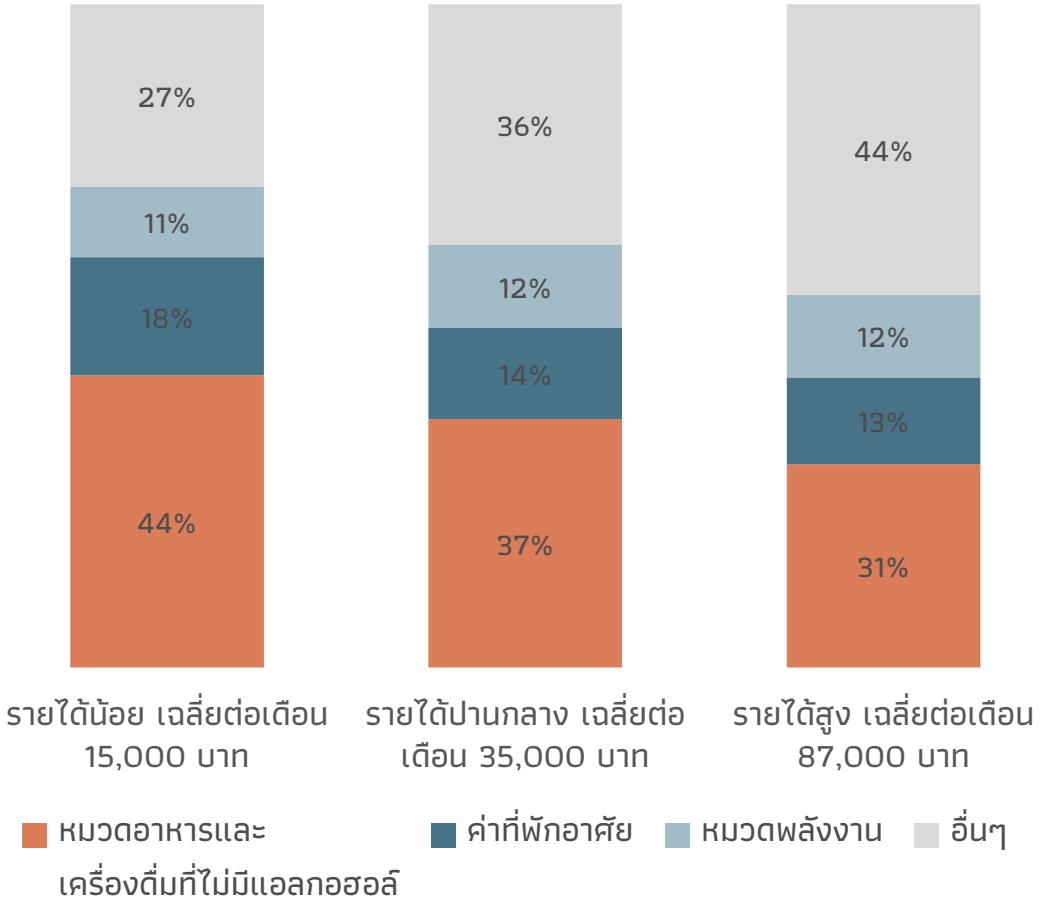
จ่ายเท่าเดิม
ได้เท่าเดิมไหม
(Shrinkflation)

ซื้อแพ็กใหญ่ได้ไหม

ชั้นที่ 1 แพงกว่าที่ตะกร้า: ค่าใช้จ่ายด้านอาหาร กดดันค่าครองชีพครัวเรือนรายได้น้อย

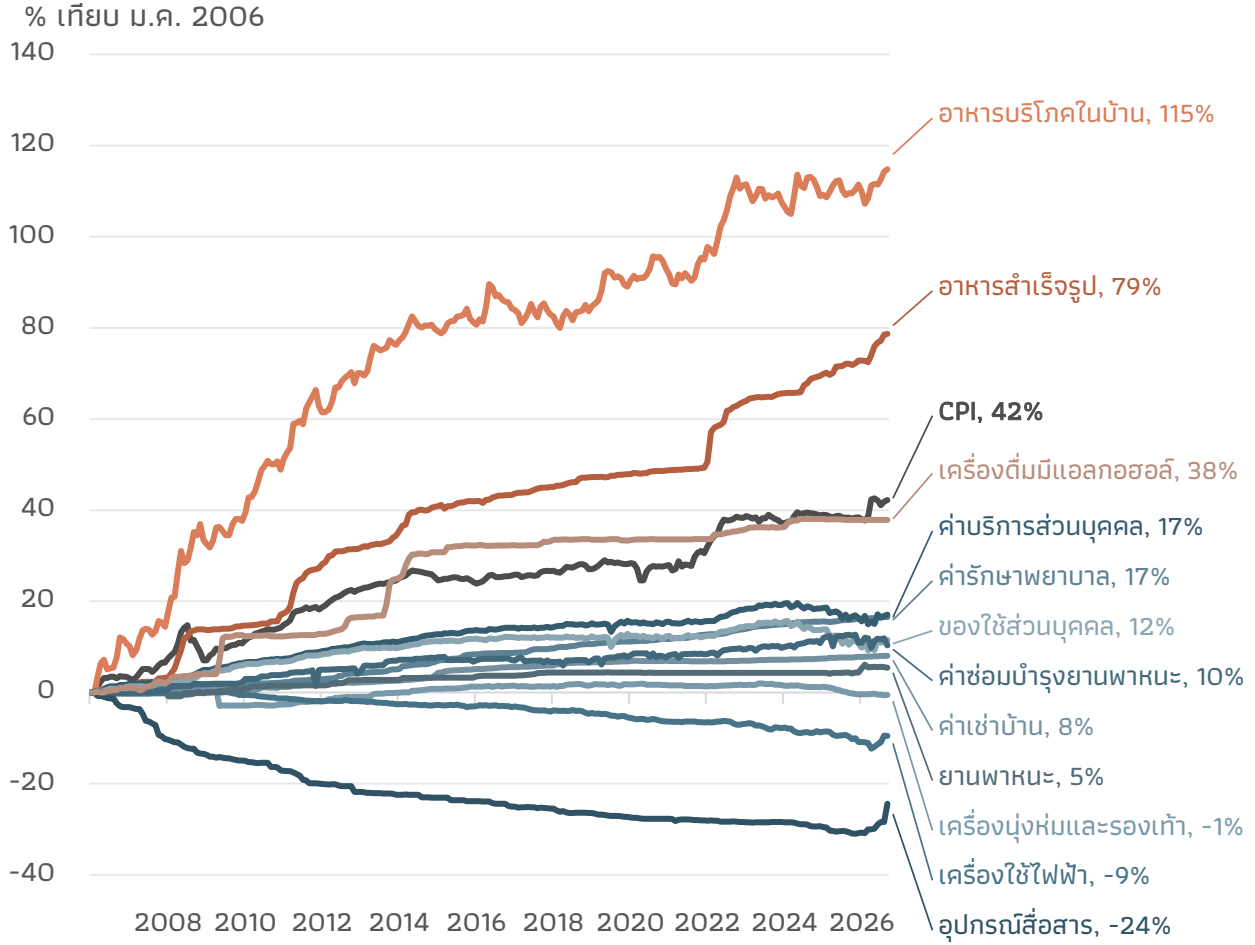
รูปที่ 1: โครงสร้างค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามกลุ่มรายได้ ปี 2025

หมายเหตุ : ครัวเรือนรายได้น้อย = รายได้ระหว่าง percentile 0-60, รายได้ปานกลาง = p60-90 และรายได้สูง p90-100

ที่มา : SES ปี 2025 สำนักงานสถิติแห่งชาติ คำนวณโดย ธปท.

รูปที่ 2: การเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าและบริการในตะกร้า CPI รายหมวดสินค้า

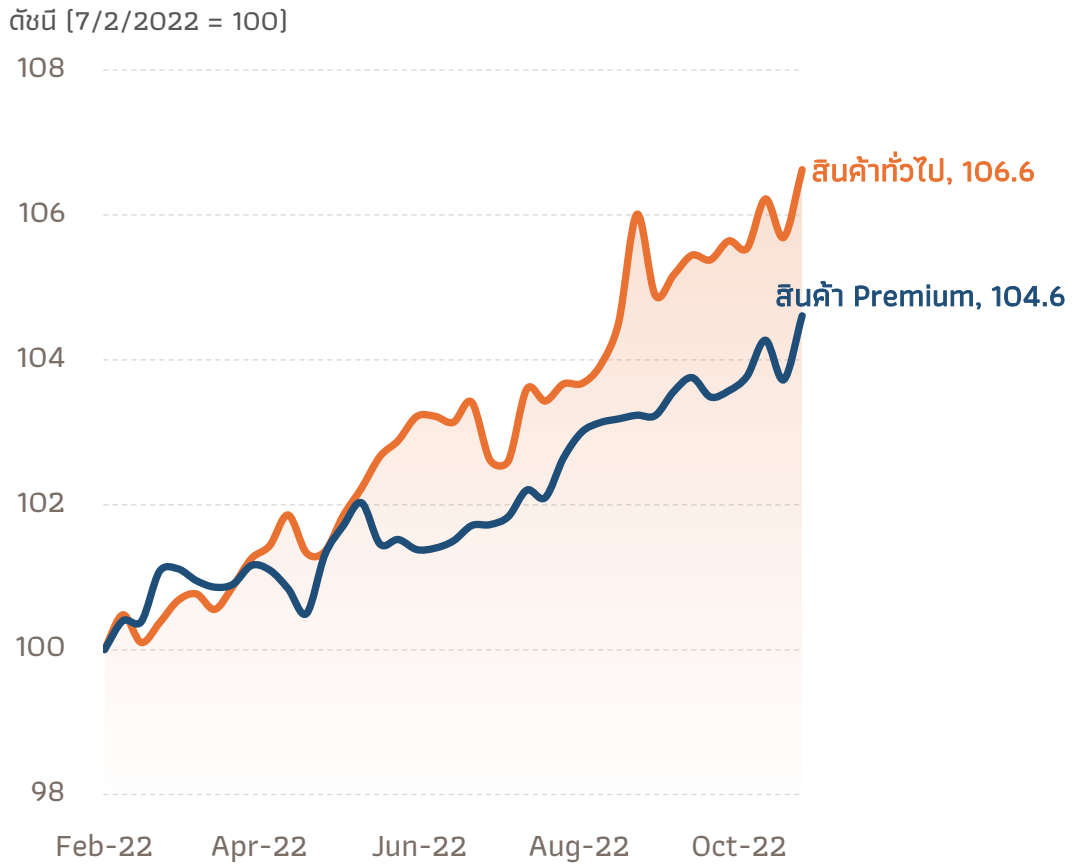
หมายเหตุ: ข้อมูลล่าสุด ณ ก.ย. 2026

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์ คำนวณโดยผู้เขียน

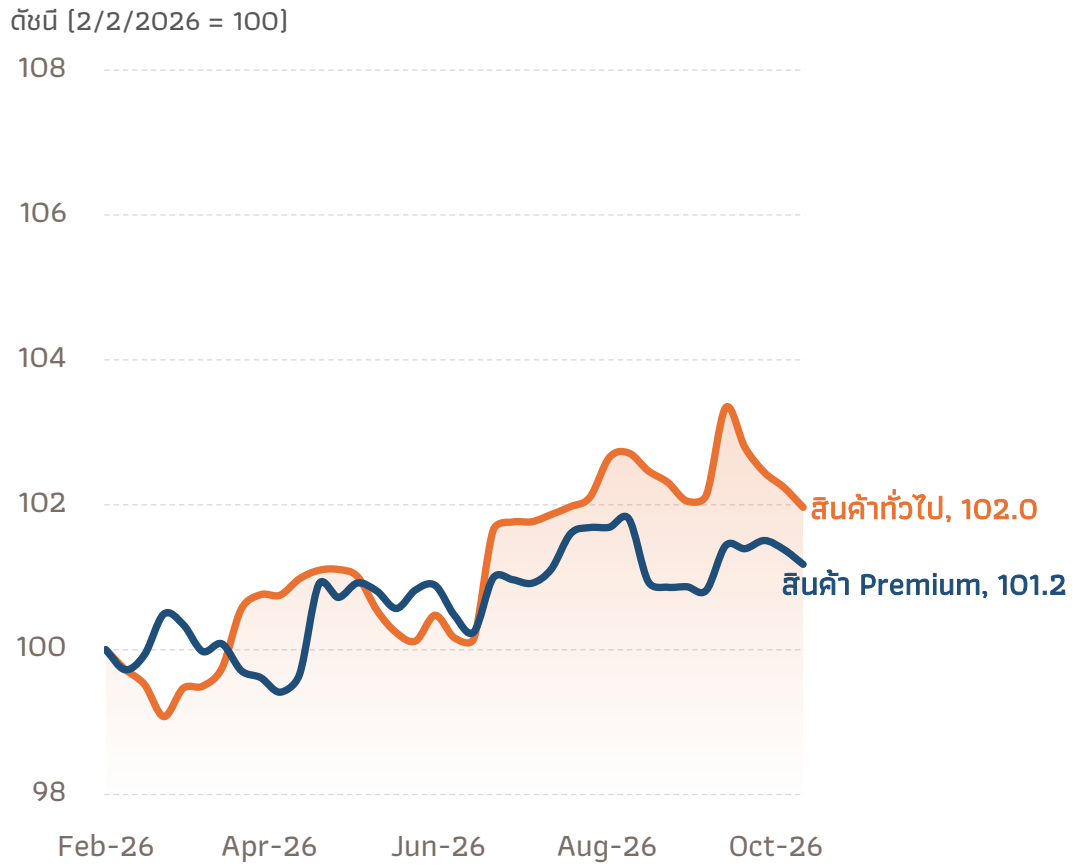
ชั้นที่ 2 Cheapflation: ของยิ่งถูก เงินเฟ้อยิ่งเร่ง

รูปที่ 3: ดัชนีราคาสินค้าทั่วไปเทียบสินค้า premium รายสัปดาห์

3.1) ช่วงสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครน ปี 2022

3.2) ช่วงสงครามในตะวันออกกลางปี 2026

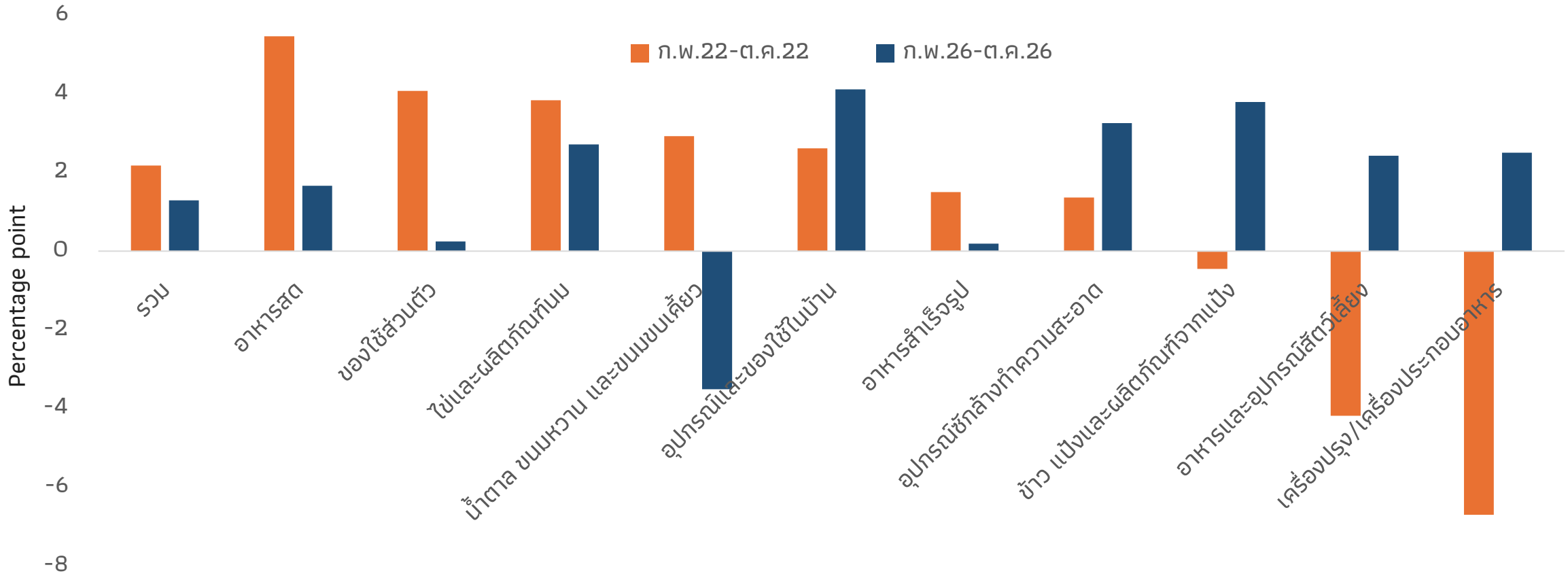

หมายเหตุ : (1) ข้อมูลราคาที่ใช้คำนวณ ครอบคลุมหมวดสินค้าตามที่ปรากฏในรูปที่ 4 และถ่วงน้ำหนักด้วยน้ำหนักค่าใช้จ่ายของแต่ละชนิดสินค้าในตะกร้า CPI ปีฐาน 2023
(2) สินค้าทั่วไป = ราคาต่อหน่วยระหว่าง percentile ที่ 10–30 และสินค้า premium = percentile ที่ 70–90 ภายในชนิดสินค้าและหน่วยวัดเดียวกัน

ที่มา : ข้อมูลราคาสินค้าจาก Supermarket ออนไลน์ คำนวณโดยผู้เขียน

Cheapflation เกิดในวงกว้าง
และมีรูปแบบที่แตกต่างกันในแต่ละวิกฤต

รูปที่ 4: ส่วนต่างระหว่างเงินเฟ้อของสินค้าทั่วไปกับสินค้า premium ในช่วงเงินเฟ้อสูง แยกตามหมวดสินค้า

หมายเหตุ : (1) ส่วนต่างคำนวณจากการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าทั่วไป (ราคาต่อหน่วยระหว่าง percentile ที่ 10-30) หักลบด้วยการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า premium (ราคาต่อหน่วยระหว่าง percentile ที่ 70-90) ในช่วงเวลาเดียวกัน (2) ข้อมูลราคาในแต่ละหมวด คำนวณจากราคาสินค้าที่อยู่ในหมวดนั้น ๆ ถ่วงน้ำหนักด้วยน้ำหนักค่าใช้จ่ายของ CPI ปีฐาน 2023

ที่มา : ข้อมูลราคาสินค้าจาก Supermarket ออนไลน์ คำนวณโดยผู้เขียน

ของถูกแพงเร็วกว่าเพราะปรับราคาบ่อย

ตารางที่ 1: ความถี่และขนาดของการขึ้นราคาของสินค้าทั่วไปเทียบสินค้า premium

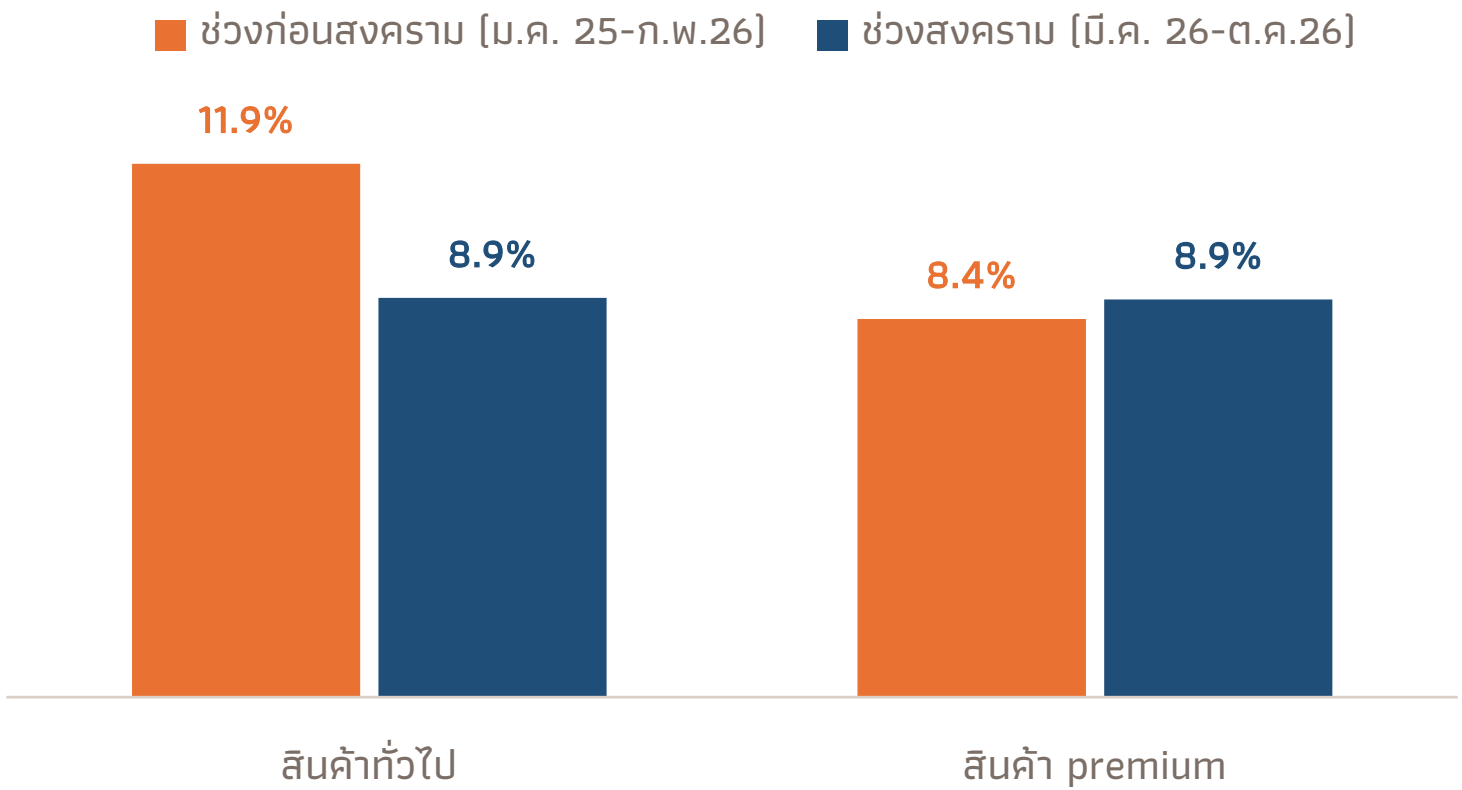
ช่วงเวลา	ความถี่การขึ้นราคา (% ในหนึ่งไตรมาส)		สัดส่วนสินค้าที่ราคาขึ้น (%)		ขนาดการขึ้นราคา (% เฉลี่ยต่อครั้ง)	
	สินค้า premium	สินค้าทั่วไป	สินค้า premium	สินค้าทั่วไป	สินค้า premium	สินค้าทั่วไป
ช่วงปกติ ม.ค. 2023 – ธ.ค. 2023	3.5	3.8	19.8	21.4	13.8	14.7
รัสเซีย–ยูเครน มี.ค. 2022 – ต.ค. 2022	5.7	6.1	25.5	27.5	13.2	12.5
ตะวันออกกลาง มี.ค. 2025 – ต.ค. 2026	3.6	4.5	18.0	19.5	13.2	15.3

หมายเหตุ : (1) ความถี่การขึ้นราคา = จำนวนสัปดาห์ (%) ที่รายการสินค้าหนึ่ง ๆ มีการปรับราคาขึ้นในหนึ่งไตรมาส, สัดส่วนสินค้าที่ราคาขึ้น = สัดส่วนรายการสินค้าที่ราคาเพิ่มขึ้นในแต่ละเดือนสำหรับแต่ละชนิดสินค้า, ขนาดการขึ้นราคา = การเปลี่ยนแปลงราคาเฉลี่ยต่อครั้งที่ขึ้นราคา โดยคำนวณค่าสถิติดังกล่าวสำหรับแต่ละชนิดสินค้า ก่อนที่จะถ่วงน้ำหนักด้วยน้ำหนักค่าใช้จ่ายของ CPI ปีฐาน 2023 เพื่อให้ได้ค่าสถิติในภาพรวม
(2) สินค้าทั่วไป = ราคาต่อหน่วยระหว่าง percentile ที่ 10–30 และสินค้า premium = percentile ที่ 70–90 ภายในชนิดสินค้าและหน่วยวัดเดียวกัน

ที่มา : ข้อมูลราคาสินค้าจาก Supermarket ออนไลน์ คำนวณโดยผู้เขียน

... โดยผู้ขายลด/ยกเลิกโปรโมชัน แทนการปรับราคาปกติ ที่ผู้บริโภคมักอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลง

รูปที่ 5: ความถี่ของการจัดโปรโมชันของสินค้าทั่วไปเทียบสินค้า premium ช่วงสงครามตะวันออกกลาง

หมายเหตุ : (1) ความถี่ในการจัดโปรโมชัน = จำนวนสัปดาห์ (%) ที่รายการสินค้าหนึ่ง ๆ มีการจัดโปรโมชัน โดยคำนวณค่าสถิติดังกล่าวสำหรับแต่ละชนิดสินค้า ก่อนที่จะถ่วงน้ำหนักด้วยน้ำหนักค่าใช้จ่ายของ CPI ปีฐาน 2023 เพื่อให้ได้ค่าสถิติในภาพรวม (2) สินค้าทั่วไป = ราคาต่อหน่วยระหว่าง percentile ที่ 10–30 และสินค้า premium = percentile ที่ 70–90 ภายในชนิดสินค้าและหน่วยวัดเดียวกัน

ที่มา : ข้อมูลราคาสินค้าจาก Supermarket ออนไลน์ คำนวณโดยผู้เขียน

ชั้นที่ 3 Shrinkflation: ราคาเท่าเดิม ได้ของน้อยลง

Shrinkflation
การขึ้นราคาแบบแฝง

Sharkflation
ขึ้นราคาต่อหน่วยซ้อน
สองทาง

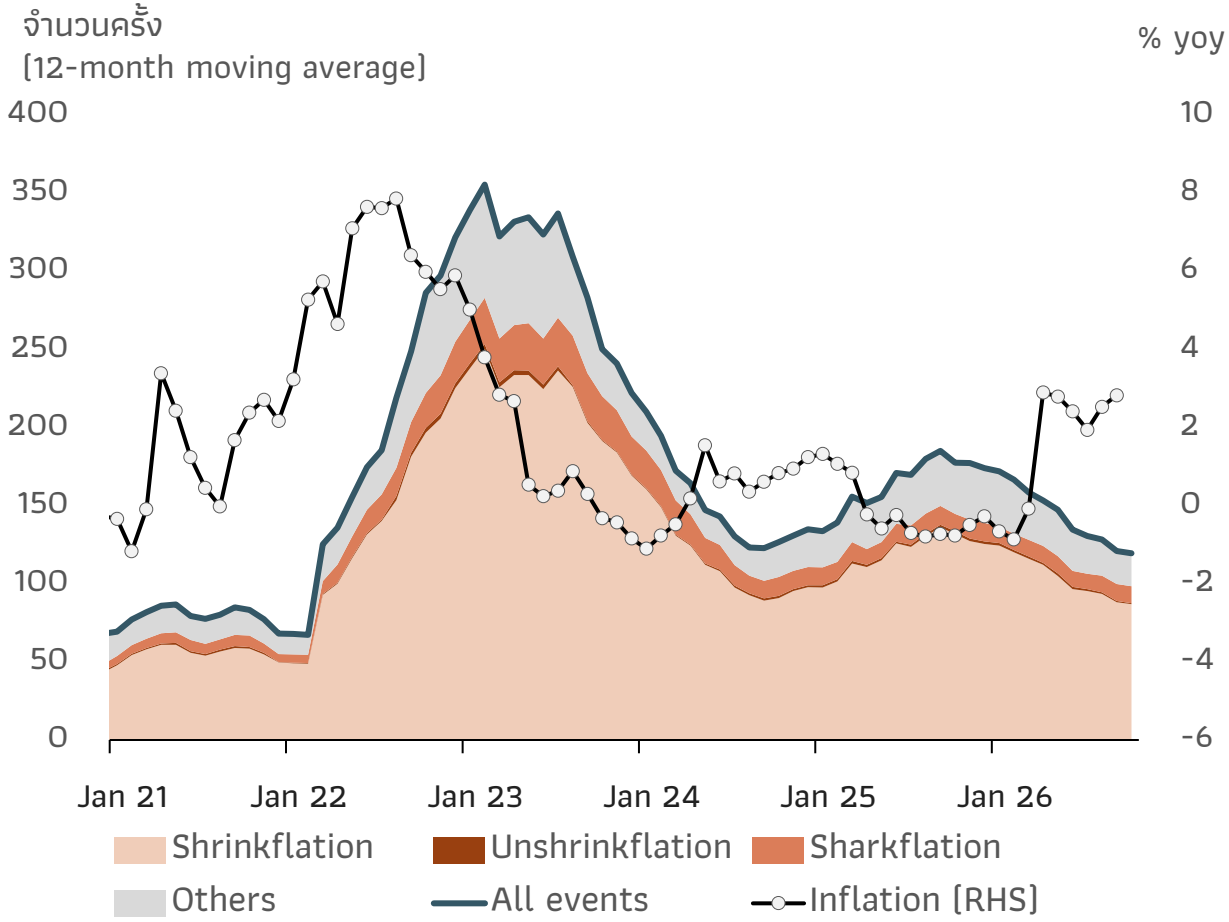

Unshrinkflation
ขนาดเพิ่มขึ้น...แต่
ราคาเพิ่มขึ้นมากกว่า

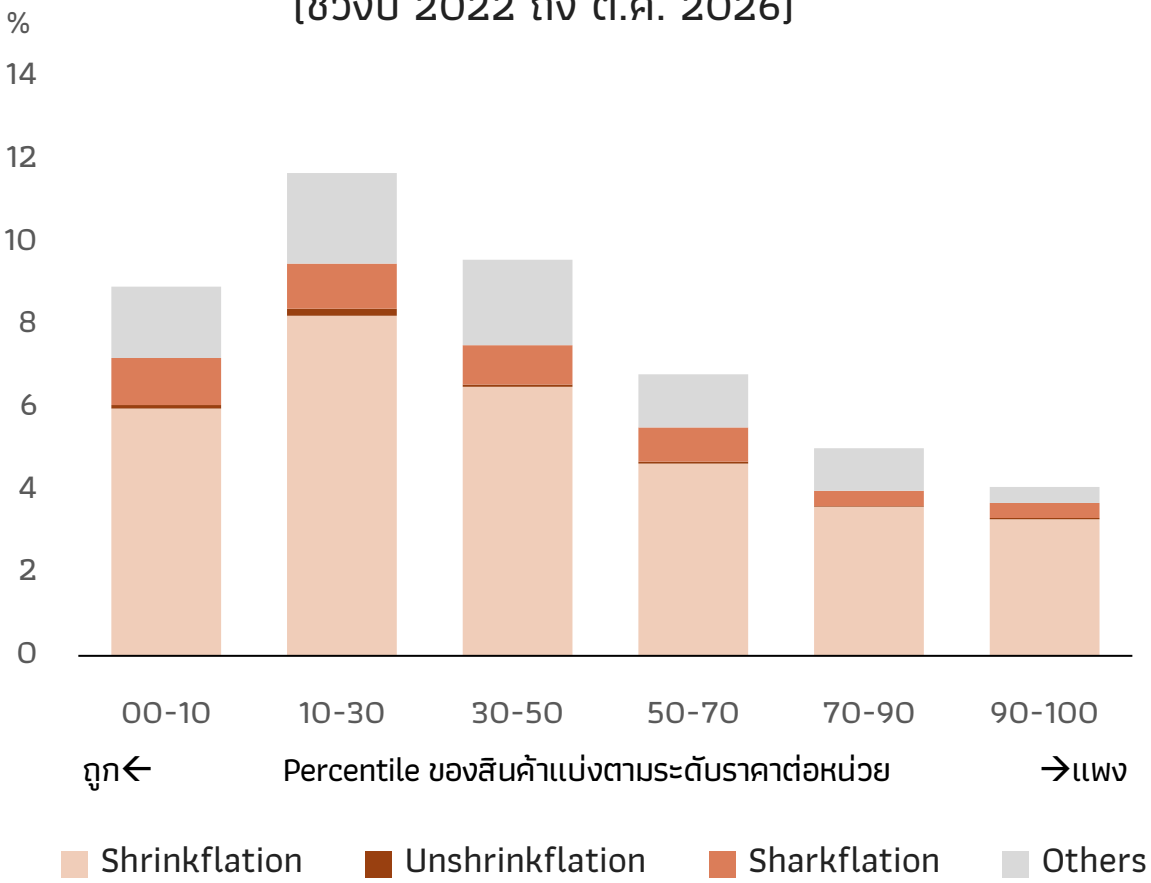
หมายเหตุ : ดูรูปแบบต่าง ๆ ของการเปลี่ยนแปลงขนาดและราคาได้ใน Bialek et al. (2025)

การเปลี่ยนขนาดสินค้าส่วนใหญ่เป็นการลดขนาด ซึ่งเกิดขึ้นกับสินค้าราคาถูกมากกว่า

รูปที่ 6: จำนวนเหตุการณ์การเปลี่ยนขนาดสินค้ารายเดือน

รูปที่ 7: สัดส่วนสินค้าที่เปลี่ยนขนาด แยกตาม tier ราคา (ช่วงปี 2022 ถึง ต.ค. 2026)

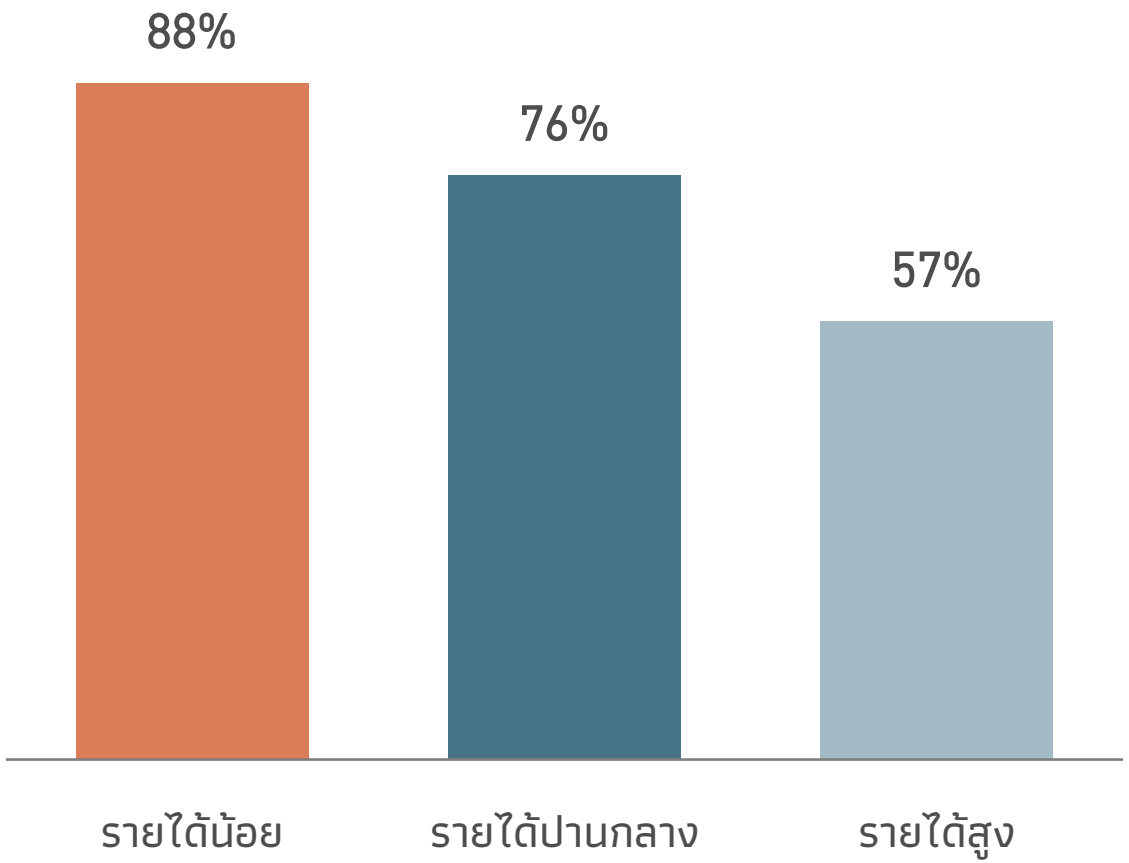

หมายเหตุ : (1) รายการสินค้าที่ใช้คำนวณครอบคลุมสินค้าทั้งหมดใน Supermarket ออนไลน์ ซึ่งบางส่วนไม่ใช่ชนิดสินค้าในตะกร้า CPI (2) Shrinkflation = ลดขนาดโดยราคาคงที่หรือลดลงน้อยกว่า Sharkflation = ลดขนาดแต่เพิ่มราคา Unshrinkflation = เพิ่มขนาดแต่ราคาขึ้นมากกว่า (3) Tier ราคา แบ่งตาม percentile ของราคาต่อหน่วยของรายการสินค้า ภายในชนิดสินค้าและหน่วยวัดเดียวกัน

ที่มา : ข้อมูลราคาสินค้าจาก Supermarket ออนไลน์ คำนวณโดยผู้เขียน

ชั้นที่ 4 แพงกว่าเพราะกระเป๋าเบา: กันชนบาง ปรับตัวได้น้อย

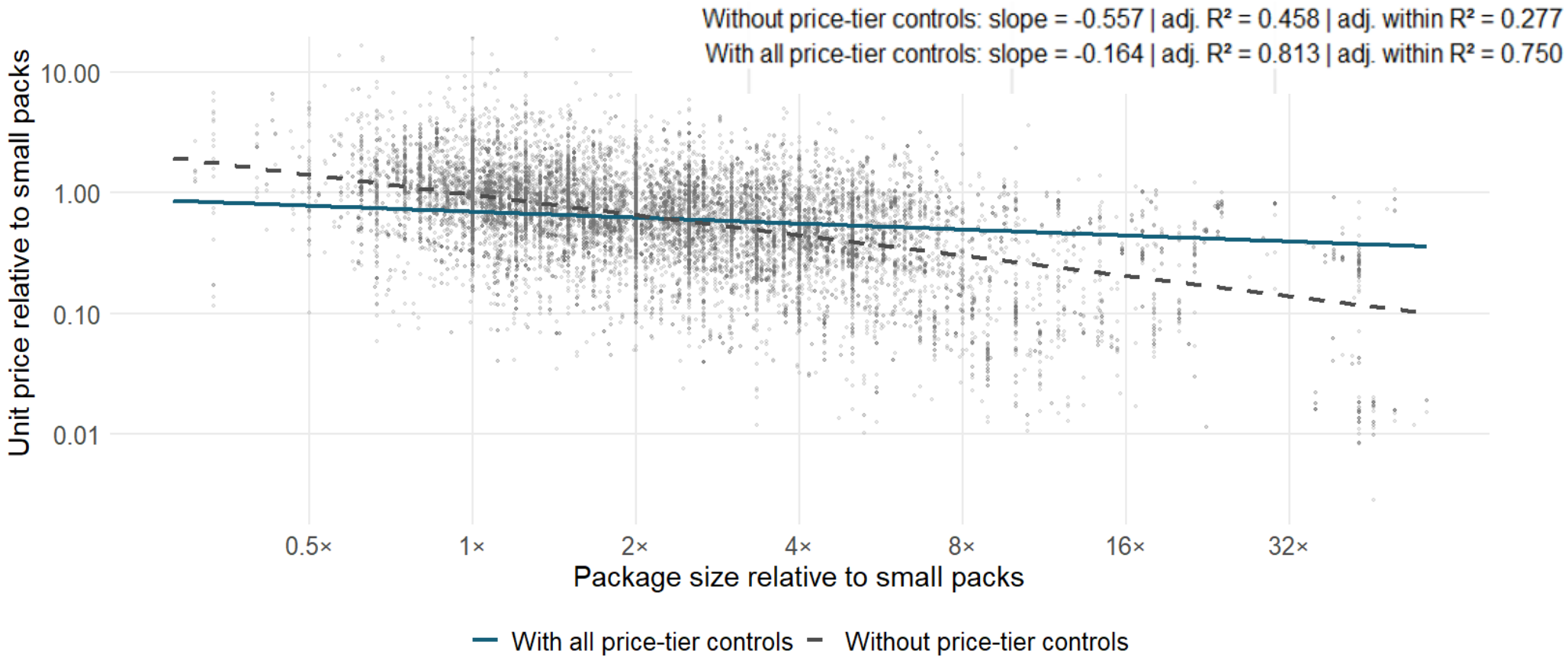
รูปที่ 8: สัดส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ของครัวเรือน ปี 2025 แยกตามกลุ่มรายได้

หมายเหตุ : ครัวเรือนรายได้น้อย = รายได้ระหว่าง percentile 0-60, รายได้ปานกลาง = p60-90 และรายได้สูง p90-100
ที่มา : SES ปี 2025 สำนักงานสถิติแห่งชาติ คำนวณโดย ธปท.

แพ็กใหญ่ราคาต่อหน่วยถูกกว่า
แต่ครัวเรือนรายได้น้อยซื้อไม่ได้

รูปที่ 9: ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดบรรจุภัณฑ์กับราคาต่อหน่วย ปี 2022

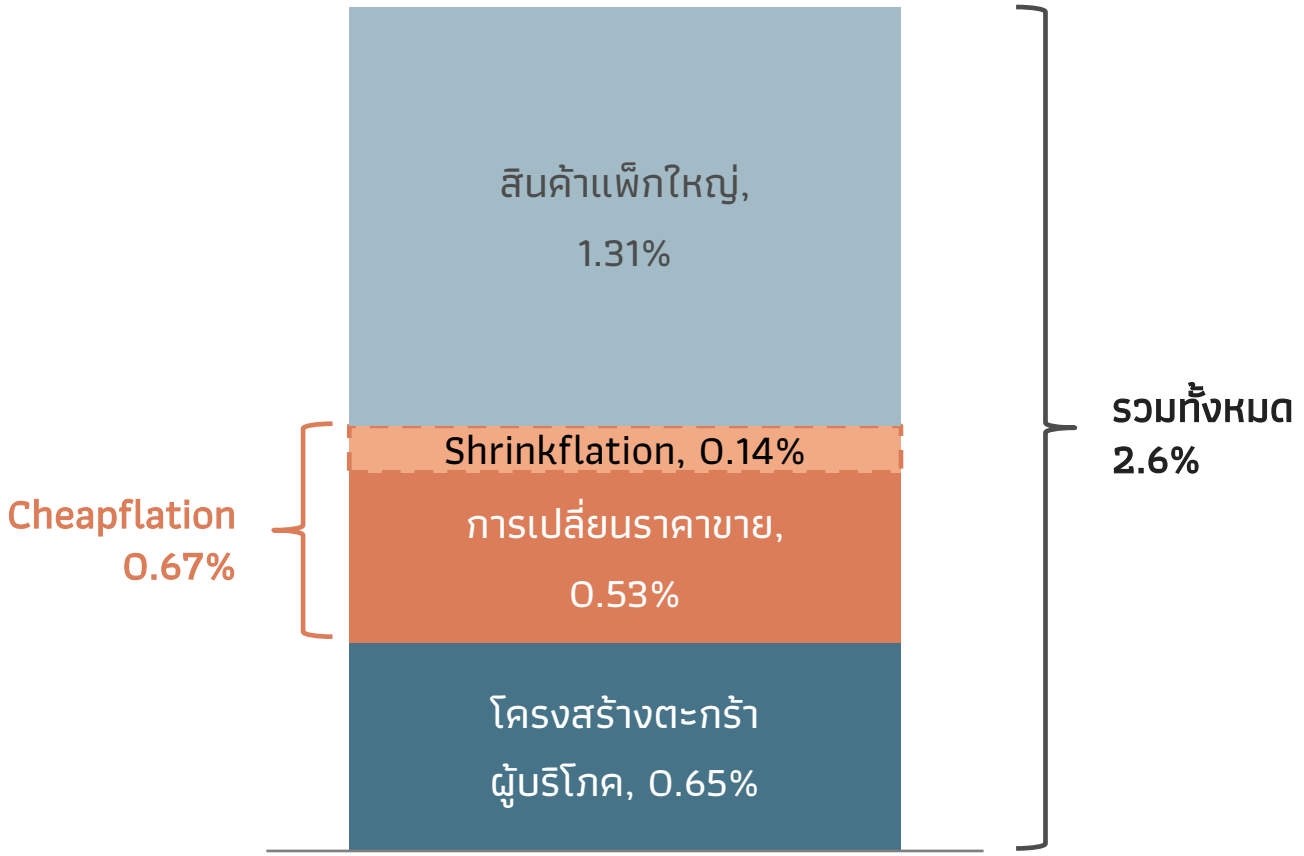

หมายเหตุ : รูปแสดงความสัมพันธ์ของ 74 ชนิดสินค้าที่มีความหลากหลายของขนาดบรรจุภัณฑ์ โดยขนาด (แกน x) และราคาต่อหน่วย (แกน y) ของสินค้าแต่ละรายการแสดงเทียบกับค่ามัธยฐานของสินค้าขนาดเล็ก (P10–P30) ภายในชนิดสินค้าเดียวกัน โดย เส้นทึบ แสดงผลประมาณการจากสมการ log–log โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ =-0.164 หมายความว่า สินค้าที่มีขนาดเป็น 2 เท่าของสินค้าขนาดเล็ก จะมีราคาต่อหน่วยต่ำกว่าโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 10.75 $[100 \times (1 - 2^{-0.164})]$ โดยควบคุม fixed effects ของชนิดสินค้า × หน่วยมาตรฐาน ร้านค้า และ tier ราคาสินค้า ส่วนเส้นประ แสดงผลประมาณการจากสมการเดียวกันที่ไม่ใส่ตัวแปรควบคุม tier ราคาสินค้า

ที่มา : คำนวณโดยผู้เขียน

รวมทุกชั้น: เงินเฟ้อของครัวเรือนรายได้น้อยสูงกว่า 2.6%

รูปที่ 10: เงินเฟ้อส่วนเพิ่มของครัวเรือนรายได้น้อยจากองค์ประกอบต่าง ๆ

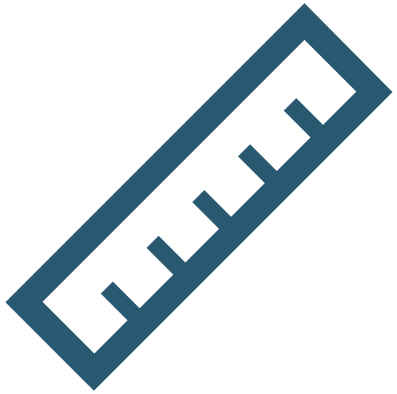

หมายเหตุ: [1] คำนวณจากฐานเหตุการณ์ในปี 2022 [2] ผลของโครงสร้างตะกร้าผู้บริโภค คำนวณจากอัตราเงินเฟ้อทางการ x สัดส่วนค่าใช้จ่ายรายหมวดที่แตกต่างกันตามรูปที่ 1 [3] Cheapflation อัตราเงินเฟ้อที่ต่างกันในชนิดสินค้าที่ราคาสินค้าทั่วไปแตกต่างจากสินค้า Premium ซึ่งประกอบด้วยผลของราคาขาย [0.53%] และผลของขนาดที่เล็กลง [0.14%] และ [4] แพ็กใหญ่ คำนวณภายใต้ข้อสมมติว่าผู้บริโภคเปลี่ยนไปซื้อสินค้าที่มีขนาดใหญ่ขึ้น 2 เท่า เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายต่อหน่วย

ที่มา: ข้อมูลราคาสินค้าจาก Supermarket ออนไลน์ คำนวณโดยผู้เขียน

บทสรุปและนัยเชิงนโยบาย

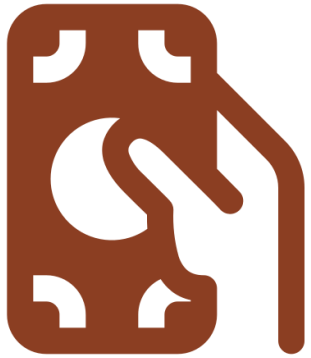
1

การวัดเงินเฟ้อ

- เงินเฟ้อเฉลี่ยมีข้อจำกัดในการชี้วัดภาระจริงของแต่ละกลุ่ม ควรใช้ข้อมูลเสริม เช่น ราคาออนไลน์ ติดตามทั้งราคา โปรโมชัน และขนาดสินค้า
- ในอนาคตหากสามารถเชื่อมกับข้อมูลการซื้อจริงของครัวเรือนจะช่วยให้วิเคราะห์ได้ลึกขึ้น

2

มาตรการช่วยเหลือ

- ช่วยเหลือแบบเจาะจงกลุ่มเปราะบางคุ้มค่ากว่า และควรช่วยให้ทันช่วงที่ราคาสินค้าขึ้น
- ติดตามว่ามาตรการทำให้สินค้าราคาถูกขยับราคาขึ้นหรือไม่ และเพิ่มความยืดหยุ่นให้ผู้มีรายได้น้อยซื้อแพ็กใหญ่ที่ถูกกว่าต่อหน่วยได้ด้วย

3

การคุ้มครองผู้บริโภค

- กำหนดให้แสดงราคาต่อหน่วยบนป้ายอย่างเป็นมาตรฐานทั้งหน้าร้านและออนไลน์
- พิจารณาให้แจ้งเมื่อสินค้าถูกลดขนาด

4

นโยบายการเงิน

- shock ด้านอุปทานส่งผ่านถึงสินค้าราคาถูกเร็วและแรง จึงไม่ควรปล่อยเงินเฟ้อสูงนานและควรตระหนักถึงผลต่อความเหลื่อมล้ำด้วย
- นโยบายการคลังควรเป็นเครื่องมือหลักในการช่วยกลุ่มเปราะบาง

บทความวิจัย aBRIDGEd
เรื่อง **“ความเหลื่อมล้ำในวิกฤตค่าครองชีพ: เมื่อเงินเฟ้อของเราไม่เท่ากัน”**

บทความเศรษฐศาสตร์เข้า “ท่า”
เรื่อง **“เงินเฟ้อไม่เท่ากัน: ทำไมคนรายได้น้อยมักจ่ายแพงกว่า”**

สมัครรับข่าวสารและงานวิจัยล่าสุดจาก PIER ได้แล้ววันนี้